

2) «Բիգ Էներգո» ՍՊԸ-ն 220կՎ և 110կՎ հզորությամբ լարման ցանցերում աշխատանքների կատարման փորձ չի ունեցել, սակայն ԲԷՑ-ը, օրենսդրության պահանջներին ոչ համապատասխան, ընկերությանը շնորհել է Անուշ-Բջնի, Շահումյան-2, Էջմիածին գծերի վթարի վերացման, 110կՎ Գորիս օդային գծի (այսուհետ՝ ՕԳ) խարսխային հատվածի տեղափոխման, Մարաշ, Սևան և Կենտրոն օդային գծերի հենարանների հողանցման կոնտուրների կառուցման աշխատանքների կատարման պայմանագրեր, որոնց ընդհանուր արժեքը կազմել է 224 մլն դրամ: Միաժամանակ, «Բիգ Էներգո» ՍՊԸ-ն պայմանագրի կնքումից անմիջապես հետո, առանց պայմանագրով նախատեսվող հիմքերի, ամբողջ ծավալով 173 մլն դրամի չափով կնքել է ենթակապալի պայմանագրեր: Տարբերությունը կազմում է 51 մլն դրամ:

3) «Տ-Քնսթրաքշն» ՓԲԸ-ին 27.11.2017թ.-ին շնորհվել է Գյումրի 220կՎ լարման ՕԳ-ի թվով 245 հենարանների ներկման պայմանագիրը՝ 142.2 մլն դրամ գումարով, մինչդեռ ընկերությունը չի համապատասխանել մրցույթի որակավորման չափանիշներին: Առանց բանկային երաշխիքի և պայմանագրով նման պայման նախատեսված լինելու՝ ընկերությանը տրվել է 71.1 մլն դրամ կանխավճար, իսկ, որպես հիմնավորում, ներկայացվել է անհրաժեշտ նյութեր ներկրելու հանգամանքը, մինչդեռ ստուգման արդյունքում պարզվել է, որ տվյալ կազմակերպությունը նման նյութերի ներմուծում ընդհանրապես չի իրականացրել:

4) «Առսարքտեխ» ՍՊԸ-ին շնորհվել է Շամբ 220կՎ լարման ՕԳ 268 հենարանների ներկման 187.3 մլն դրամ գումարով պայմանագիր, որը ինչպես վերը բերված օրինակում, չի ունեցել պահանջվող մասնագիտական փորձառություն, և վերջինիս նույն հիմնավորումով տրվել է 89 մլն դրամ կանխավճար: Այս դեպքում աշխատանքներն՝ առանց պայմանագրով նախատեսվող հիմքերի, տրվել է ենթակապալառու «Տ-Քնսթրաքշն» ՓԲԸ -ին:

5) «Դավիթ Էներջի» ՍՊԸ-ին 29.05.2017թ.-ին շնորհվել է Սիփան 220կՎ լարման ՕԳ թվով 87 հենարանների ներկման 66.5 մլն դրամ գումարով պայմանագիր, մինչդեռ ընկերությունը նմանատիպ որևէ աշխատանք կատարելու փորձ չի ունեցել: Մրցութային փաթեթում առկա են փաստերի խեղաթյուրումներ: Արձանագրվել են պայմանագրային և փաստացի ցուցանիշների անհամապատասխանություններ, ներկվել են պայմանագրով չնախատեսված հենարաններ, իսկ որպես հիմնավորում, կատարողը ներկայացրել է պատվիրատուի կողմից տրված բանավոր ցուցումը:

Հատկանշական է, որ 3-րդ, 4-րդ և 5-րդ կետերում նշված ներկման աշխատանքների մրցույթի պայմաններով սահմանվել է, որ վերջնական աշխատանքների կատարումը պետք է ավարտվի գծի անջատումից 335 օր հետո: Փաստորեն, ստացվում է, որ ներկման աշխատանքները կարելի է իրականացնել մի քանի տարիների ընթացքում: Հետևաբար, աշխատանքների կատարման ուշացման համար պատասխանատվության միջոցների կիրառումը իրագործելի չի եղել, այնինչ, տրված կանխավճարները տնօրինվում են առանց ժամկետների սահմանափակման:

Հինգ ամսվա ընթացքում կատարվել է աշխատանքների մոտ 50%-ը, իսկ այդ ընթացքում ԲԷՑ-ը «Էլեկտրաէներգետիկական համակարգի օպերատոր» ՓԲԸ-ին գծի անջատման համար դիմել է երկու անգամ, որը և ապահովվել է, այսինքն՝ անջատումների մասով խոչընդոտներ գործնականում չեն եղել:

6) «Վոլիոս» ՓԲԸ-ի և ԲԷՑ-ի միջև կնքվել է 141 մլն դրամ գումարով պայմանագիր: Ընկերության կողմից ներկայացված հայտը չի համապատասխանել մասնագիտական և ֆինանսական որակավորման չափանիշներին, հայտով ներկայացված

որակավորումներ ունեցող աշխատողները իրականում չեն հանդիսացել «Վոլիոս» ՓԲԸ-ի աշխատողներ: Օրենսդրության պահանջներին ոչ համապատասխան՝ տրվել է 40% կանխավճար:

«Վոլիոս» ՓԲԸ-ն աշխատանքները հիմնականում իրականացրել է ԲԷՑ-ի միջոցների հաշվին: Մասնավորապես, ԲԷՑ-ի 7 աշխատակիցներ ազատվել են աշխատանքից և ընդունվել «Վոլիոս» ՓԲԸ-ում աշխատանքի, իսկ ԲԷՑ-ի շուրջ 13 մլն դրամ արժողությամբ գեոդեզիական չափագրման սարքավորումները փաստացի օգտագործվել են «Վոլիոս» ՓԲԸ-ի կողմից:

7) «Էներգոցանց Մոնտաժ» ՍՊԸ-ին շնորհվել է 14.2 մլն դրամ գումարով «Լոռի 1» հողմաէլեկտրակայանի թերությունների վերացման աշխատանքների պայմանագիր: Ընկերությունը չի ունեցել նմանատիպ աշխատանքների կատարման պահանջված փորձառություն և, ըստ էության, չի կարողացել նորոգել դրանք, սակայն վերջինիս պայմանագրով սահմանված գումարը վճարվել է: Հողմաագրեգատները մինչ օրս չեն աշխատում, որի արդյունքում ԲԷՑ-ը կորցրել է մոտ 153 մլն դրամ գումարի արտադրանք տալու հնարավորությունը:

II. ՀՀ պետական վերահսկողության ծառայության (այսուհետ՝ ՊՎԾ) ուսումնասիրության արդյունքում կատարված վերականգնումների մասին

ԲԷՑ-ում ՊՎԾ կողմից ուսումնասիրության արդյունքում մի շարք մատակարարների կողմից, որպես վնասի փոխհատուցում, փոխանցվել են գումարներ ԲԷՑ-ի բանկային հաշվին:

Հաշվեքննության արդյունքում պարզվել է, որ փոխանցումները՝ 172.5 մլն ՀՀ դրամ (այդ թվում՝ «Բիգ Էներգո» ՍՊԸ՝ 98 մլն դրամ, Սոնտաժտրանսսշին ՓԲԸ՝ 30 մլն դրամ, «Էներգացանցնախագիծ ինստիտուտ» ՓԲԸ՝ 25 մլն դրամ, «Առսարքտեխ» ՍՊԸ՝ 7 մլն դրամ, «Հիդրոէլեկտրոմոնտաժ» ՓԲԸ՝ 7.5 մլն դրամ, «Ախուրյանի կոոպչին» ՍՊԸ՝ 5 մլն դրամ) հաշվապահորեն ձևակերպվել են որպես «ստացված կանխավճարներ», այսինքն՝ ԲԷՑ-ի մոտ առաջանում է կրեդիտորական պարտք, իսկ մատակարարների մոտ՝ դեբիտորական:

ԲԷՑ-ի պարզաբանմամբ նման ձևակերպման պատճառ էր հանդիսացել այն հանգամանքը, որ ՊՎԾ ուսումնասիրությունների արդյունքներով կազմված փաստաթուղթը դեռ հաստատված չէր եղել, ուստի իրավական հիմքի բացակայության պատճառով վճարումները ձևակերպվել էին որպես՝ կանխավճար՝ առաջացնելով ԲԷՑ-ի մոտ կրեդիտորական պարտք:

III. «Նաիրիտ-2» ՓԲԸ

22.02.2018թ. հիմնադրվել է «Ա-Ս ԻՆՎԵՍՏՄԵՆՏՍ» ՍՊԸ-ն:

Գրանցումից մեկ օր անց՝ 23.02.2018թ-ին, «Ա-Ս ԻՆՎԵՍՏՄԵՆՏՍ» ՍՊԸ-ն դիմել է ՀՀ վարչապետին և ցանկություն հայտնել 627 մլն դրամով ձեռք բերել «Նաիրիտ-2» ՓԲԸ-ին պատկանող Երևանի Արտաշատի խճուղի 5/1 հասցեում գտնվող 29.9 հազ. քմ շենք-շինությունը և զբաղեցված 10.5813 հա մակերեսով հողատարածքը՝ պարտավորվելով կատարել 7.5 մլրդ դրամի ներդրում և ստեղծել 250 նոր աշխատատեղ:

01.03.2018թ. Կառավարության որոշմամբ՝ «Նաիրիտ-2» ՓԲԸ-ի գույքը 627 մլն դրամ լիկվիդային արժեքով օտարվել է «Ա-Ս ԻՆՎԵՍՏՄԵՆՏՍ» ՍՊԸ-ին:

Պետական գույքի կառավարման վարչությունը պաշտոնապես առաջարկել էր Կառավարությանը տվյալ որոշմամբ հստակ սահմանել ներդրումների կատարման վերահսկման մեխանիզմների վերաբերյալ դրույթ, մինչդեռ Կառավարությունը ներդրումների մասն ընդունել է՝ «ի գիտություն»: Արդյունքում, ներդրումների և աշխատեղերի մասով ոչինչ չի ներառվել կնքված պայմանագրում:

IV. Ենթակայանների վերակառուցման, օդային գծերի փոխարինման և մեքենա-մեխանիզմների մատակարարման վարկային և դրամաշնորհային ծրագրեր

Ծրագրերի վերաբերյալ ֆինանսական և այլ բնույթի համառոտ տեղեկատվությունը ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում.

Ծրագիր	Գլխավոր կապալառու	Գումարը	Կնքման ամսաթիվը	Ավարտը
«Ագարակ-2» և «Շինուհայր» ենթակայանների վերակառուցում	ԼԵԵԵԿ (Չինաստան)	14.8 մլն դոլար	06.05.2016	26.10.2018
«Հաղթանակ» ենթակայանի վերակառուցում	Կասկադ Էներգո (ՌԴ)	14 մլն դոլար	01.07.2016	31.12.2018
Չարենցավան-3» ենթակայանի վերակառուցում	Էֆասեկ (Պորտուգալիա)	6.1 մլն դոլար	01.07.2016	13.07.2018
«Վանաձոր» ենթակայանի վերակառուցում	Զսիան (Չինաստան)	5.1 մլն դոլար	01.07.2016	31.12.2018
«Աշնակ» ենթակայանի վերակառուցում	Զսիան (Չինաստան)	9.1 մլն դոլար	01.07.2016	31.03.2019
Հրազդան ՏԷԿ-ից Շինուհայր օդային գծերի փոխարինում	Կալպատարու (Հնդկաստան)	25.7 մլն դոլար	21.11.2012	30.11.2016
Լավար – Նոյեմբերյան օդային գծերի փոխարինում	Գամ Արակ (Իրան)	4.4 մլն դոլար	11.08.2016	22.10.2020
Մեքենամեխանիզմների մատակարարում	Կալուգազլավսնաբ (ՌԴ)	1.4 մլն եվրո	15.11.2017	29.03.2018

• Էներգետիկ ոլորտի վարկային և դրամաշնորհային ծրագրերի մասով ԲԷՑ-ի և արտասահմանյան ընկերությունների (կապալառուների) միջև հաճախ առաջացել են անհամաձայնություններ և միմյանց նկատմամբ փոխադարձ պահանջներ: Միլիոնավոր դոլարներ արժեցող պայմանագրերի պահանջները հաճախ անտեսվել են:

Օրինակ՝ «Չարենցավան» ենթակայանի վերակառուցման մասով պայմանագրի կատարումը ԲԷՑ-ի գլխավոր տնօրենի գրությամբ՝ «*Էներգահամակարգի*

պահանջների փոփոխության» պատճառաբանությամբ, 24.10.2017թ.-ից կասեցվել է, մինչդեռ ԲԵՑ-ը աշխատանքների հետագա ընթացքի մասով Համաշխարհային բանկին չի դիմել, հարցը նախարարության վարկերի կառավարման խորհրդում չի քննարկվել: Պայմանագրի կասեցման դրությամբ կապալառուին (Էֆասեկ պորտուգալական ընկերություն) 2016 թվականի սեպտեմբեր-հոկտեմբեր ամիսներին արդեն վճարվել էր 1.2 մլն դոլար՝ որպես կանխավճար, մինչդեռ 30.09.2018թ. դրությամբ որևէ կատարողական առկա չէր: Պայմանագրի ժամկետն ավարտվել է 13.07.2018թ.-ին, այն չի երկարաձգվել:

- Տարբեր վարկային ծրագրերի շրջանակներում 6 ենթակայանների վերակառուցումը նախատեսված էր ավարտել 2018թ. ընթացքում, սակայն 30.09.2018թ. դրությամբ դրանց աշխատանքների կատարողականները տատանվում են 21-44% միջակայքում:

Օրինակ՝ «Շինուհայր» ենթակայանի վերակառուցման աշխատանքների կատարողականը՝ 20.9% է, մինչդեռ պայմանագիրն ավարտվել է 26.10.2018թ.-ին:

- ԲԵՑ-ի կողմից ընդունվել են ապրանքներ և աշխատանքներ, որոնք չեն բավարարում պայմանագրային պահանջներին, իսկ դրանց դիմաց կատարվել են վճարումներ:

Օրինակ՝ Հրազդան ԶԷԿ-ից «Շինուհայր» ենթակայան օդային գծերի փոխարինման մասով ապամոնտաժման աշխատանքներն ընդունվել են ամբողջությամբ և դրանց դիմաց կատարվել են 122.8 հազ. դոլարի և 39.8 մլն դրամի վճարումներ, մինչդեռ ապամոնտաժված հաղորդալարերի, ամպրոպապաշտպան ճոպանների ծավալները հիմնավորող փաստաթղթերը խեղաթյուրված են, 13 հենարանների մնացորդները թափված են դաշտերում, ապամոնտաժման հաշվապահական ձևակերպում չի իրականացվել:

Մեկ այլ օրինակ՝ Մեքենամեխանիզմների մատակարարման մասով Կալուգազգալսնաբ (ՌԴ) ընկերությունը պայմանագրով սահմանված 170 հազ. եվրո արժեքով LVT-3A մակնիշի երկու ավտոլաբորատորիայի փոխարեն նույն արժեքով մատակարարել է LVT-1 մակնիշի երկու ավտոլաբորատորիա, ինչը տեխնիկապես գիջում է պայմանագրով սահմանված մակնիշի ավտոլաբորատորիային:

Եվս մեկ օրինակ՝ «Հաղթանակ» ենթակայանի վերակառուցման պայմանագրի շրջանակներում մոտ 1 մլն դոլար արժեքով երկու գծային կարգավորվող տրանսֆորմատորները մատակարարվել են պայմանագրի մատակարարման պայմաններին ոչ համապատասխան, ինչպես նաև տվյալ տրանսֆորմատորների գործարանային փորձարկումները չեն իրականացվել պայմանագրի տեխնիկական պահանջներով, որի արդյունքում մատակարարված սարքավորումները չեն համապատասխանում պայմանագրի տեխնիկական պահանջներին:

- Հատկանշական է, որ պայմանագրերի կատարման ուշացման տույժի պահանջներ ԲԵՑ-ի կողմից չեն կիրառվել:

Օրինակ՝ «Ագարակ-2» և «Շինուհայր» ենթակայանների մասով ուշացման մոտ 1.5 մլն դոլարի տույժի պահանջ ԲԵՑ-ի կողմից կապալառուին չի ներկայացվել:

Մեկ այլ օրինակ՝ Հրազդան ԶԷԿ-ից «Շինուհայր» ենթակայան գնացող օդային գծերի փոխարինման մասով մոտ 2.5 մլն դոլարի ուշացումների համար հաշվարկվող տույժի պահանջ ԲԵՑ-ի կողմից Կալպատարու (Հնդկաստան) ընկերությանը չի առաջադրվել (պայմանագրի ավարտը՝ 30.11.2016թ.):

Մեկ այլ օրինակ՝ մեքենամեխանիզմների մատակարարման մասով պայմանագիրն իրականացվել է ուշացումներով: Պայմանագրի անգլերեն տարբերակի 7.4 ենթակետի համաձայն՝ ուշացման վնասի հատուցման պահանջի հաշվարկը կատարվում է մատակարարումների ծավալի նկատմամբ, որը կազմում է պայմանագրի գնի 10%-ը կամ 143 հազ. եվրո: Իսկ պայմանագրի ռուսերեն տարբերակում նույն ենթակետը շարադրված է այլ կերպ՝ վնասի հատուցման պահանջի հաշվարկը կատարվում է մատակարարման ծավալի նկատմամբ, այս դեպքում տույժը կազմում է 30 հազ. եվրո: Պայմանագրի հատուկ պայմանների 1.4 ենթակետի համաձայն՝ տարբերովանդակության կամ մեկնաբանության դեպքում գերակայող է անգլերեն տարբերակը: Ուշացման տույժի վճարման որևէ պահանջ ո՛չ 30 հազ. եվրոյի, ո՛չ էլ՝ 143 հազ. եվրոյի մասով, ԲԷՑ-ի կողմից կապալառու Կալուգազկալսնաբ (ՌԴ) ընկերությանը չի ներկայացվել:

Հաշվեքննության ընթացքում առերևույթ հանցագործության հատկանիշներ պարունակող կասկածների հիմքով Հաշվեքննիչ պալատի 2019 թվականի մարտի 18-ի որոշումներով օրենքի սահմանած կարգով վարկային ծրագրերի մասով հետևյալ երկու առանձին ուղղություններով նյութերն ուղարկվել են ՀՀ գլխավոր դատախազության:

«Ագարակ-2» և «Շինուհայր» ենթակայանների վերակառուցման մասով

«Ագարակ-2» և «Շինուհայր» ենթակայանների վերակառուցման համար 06.05.2016թ. ԲԷՑ-ի և չինական ԼԵԵԵԿ ընկերության (այսուհետև՝ Կապալառու) միջև կնքվել է 14.8 մլն ԱՄՆ դոլարի պայմանագիր, իսկ կատարման վերջնաժամկետ է սահմանվել 26.10.2018թ.: Ծրագրի սկզբից մինչև 30.09.2018թ. պայմանագրի շրջանակներում փաստացի ծախսվել է 9.8 մլն ԱՄՆ դոլար:

Շինարարական և մոնտաժային աշխատանքների գծով ենթակապալառուների որակավորման նվազագույն չափանիշների համապատասխանության ստուգմամբ պարզվել է, որ հետևյալ ենթակապալառուները չեն բավարարել ենթակապալառուների համար սահմանված որակավորման նվազագույն չափանիշներին.

ա) «Էներգանորոգում» ԲԲԸ, երկու ենթակայանների շինարարական և մոնտաժային աշխատանքներ,

բ) «Արտաշատ Ջրշին» ՍՊԸ և «Բիգ Էներգո» ՍՊԸ ՀԶ, Շինուհայր ենթակայանի շինարարական և մոնտաժային աշխատանքներ,

գ) «Էներգի գրուպ» ՍՊԸ, Շինուհայր ենթակայանի շինարարական և մոնտաժային աշխատանքներ:

Բացի այդ, հաշվեքննողները ԲԷՑ-ի «Mulberry» փաստաթղթաշրջանառության էլեկտրոնային համակարգում հայտնաբերել են կապալառուի կողմից ԲԷՑ-ի տնօրենին ուղղված 2019 թվականի փետրվարի 25-ի թիվ 659 գրությունը, որը վերահաստատում է հաշվեքննությամբ արձանագրված փաստերը: Գրության մեջ նկարագրված են հանցագործության առերևույթ հատկանիշների կասկածներ պարունակող՝ ԲԷՑ-ի պաշտոնատար անձանց կողմից թույլ տրված արարքներ:

33 տոննա ալյումինե հաղորդալարի պակասուրդի մասով

Հաշվեքննությամբ արձանագրվել է.

ա) «Նորատուս» և «Լիճք» օդային գծերի հատվածների մասով ելակետային և կշռման տվյալների համադրմամբ ի հայտ է եկել մոտ 33տ այլումինե հաղորդալարի պակասորդ:

բ) ԲԷՑ-ի գլխավոր տնօրենի հրամանի հիման վրա ապամոնտաժված գույքի հանձնման և ընդունման վերաբերյալ տեղեկատվությունը խեղաթյուրված է, իսկ ապամոնտաժված ապրանքանյութական ակտիվները չեն գույքագրվել, չափագրվել և դրանց սկզբնական հաշվառման փաստաթղթեր չեն կազմվել:

V. Հայաստան-Վրաստան հաղորդիչ գծի/ենթակայանների ստեղծման ծրագիր

Ծրագիրը ՀՀ-ում սկսել է քննարկվել ավելի քան 10 տարի առաջ: Ռազմավարական նշանակության տարբեր փաստաթղթերում արձանագրվել է ծրագրի նպատակների կարևորությունը: Միջազգային դոնոր կազմակերպությունների հետ տարվել են տարբեր բանակցություններ գումարներ ներգրավելու նպատակով: Տրվել են տարբեր հիմնավորումներ: Ծրագիրը ներառված է եղել ՀՀ կառավարության 2017թ. և 2018 թ. գերակա խնդիրներում:

2013-2015թթ. ընթացքում ՀՀ ԱԺ-ն վավերացրել է ծրագրի ֆինանսավորման երեք միջազգային պայմանագիր, որի շրջանակներում կնքվել են վարկային և դրամաշնորհային մի շարք համաձայնագրեր ընդամենը՝ 188.7 մլն եվրո արժեքով, որից 178.7 մլն եվրոն՝ վարկային միջոցներ, 10 մլն եվրոն՝ դրամաշնորհ, ինչպես նաև փորձագիտական ծառայությունների համար դրամաշնորհ 820.0 հազ. եվրոյի չափով:

Ծրագրի շրջանակներում խորհրդատվական ծառայությունների ձեռք բերման նպատակով ԲԷՑ-ը ֆինանսներ գերմանական ընկերության հետ կնքել է 6.4 մլն եվրո արժեքով խորհրդատվական ծառայությունների մատուցման պայմանագիր (ավարտը՝ 15.08.2019թ.): Խորհրդատուին ծրագրի վարկային և դրամաշնորհային միջոցներից 30.09.2018թ. դրությամբ փաստացի վճարվել է մոտ 2 մլն եվրո:

ԲԷՑ-ի միջոցներով ծրագրի իրականացման համար Այրում և Դոմաշեն համայնքներում ձեռք է բերվել մոտ 641.4 հազ. եվրո արժեքով հողեր, ինչպես նաև ընկերության միջոցներից ֆինանսավորվել է ծրագրի կառավարման վճարը՝ մոտ 1.6 մլն եվրո:

Հաշվեքննության առավել ուշագրավ փաստեր

ա) 21.02.2017թ.-ին ՀՀ վարչապետի մոտ կայացած խորհրդակցության ընթացքում հանձնարարվել է ՀՀ Էներգետիկ ենթակառուցվածքների և բնական պաշարների նախարարին դադարեցնել Հայաստան-Վրաստան ծրագիրը՝ այն համարելով «ոչ նպատակահարմար» (արձանագրության մեջ պատճառներ և հիմնավորումներ նշված չեն): Դադարեցման պահին ծրագրի տարբեր աղբյուրներից արդեն ծախսվել էր ավելի քան 5.5 մլն եվրո, այդ թվում՝ ԲԷՑ-ի միջոցներից վճարվել էր մոտ 1.2 մլն եվրո գումար՝ որպես վարկերի չօգտագործված մասի տոկոս:

բ) Գլխավոր կապալառուի ընտրության մրցութային գործընթացի դադարեցումը չի իրականացվել KFW բանկի գնումների ուղեցույցի պահանջներին համապատասխան: Հատկանշական է, որ ծրագրի դադարեցնելու մասին հանձնարարականը հաջորդել է

մրցութային հայտերի ընդունման փուլին: Արդյունքում, հայտատուների ֆինանսական առաջարկները չեն բացվել, իսկ հայտերի և դրանց ապահովման երաշխիքների ժամկետներն ավարտվել են:

զ) KFW բանկի հաշվարկների համաձայն՝ վարկային ծրագրերի դադարեցման մասով տույժը վարկառուի նկատմամբ կազմում է առնվազն 13.9 մլն եվրո:

դ) 2018թ. մարտի 14-ին ՀՀ Էներգետիկայի համակարգի շահագործման հուսալիության և արդյունավետության տեխնիկական հանձնաժողովը հաստատել է ծրագրի նոր փուլեր, որոնք, KFW բանկի պաշտոնական դիրքորոշման համաձայն, չեն համապատասխանում վարկային և ծրագրային համաձայնագրերի նպատակներին, հատուկ համաձայնագրով սահմանված փուլերին, ինչպես նաև խորհրդատուի հետ կնքված պայմանագրի տեխնիկական պահանջներին:

ե) Հաշվեքննության ավարտի դրությամբ վարկային և դրամաշնորհային համաձայնագրերում որևէ փոփոխություն չի իրականացվել:

ՀՀ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հաշվեքննության օբյեկտը		
ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարություն		
Հաշվեքննության կատարման ժամկետը	Հաշվեքննությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանը	
02.07.18-31.03.19թթ.	01.01.17-01.10.18թթ.	
Հաշվեքննության առարկան	Հաշվեքննության մեթոդաբանությունը	
Պետական բյուջեից հատկացված միջոցների օգտագործում, բյուջետային մուտքերի ապահովում և պետական սեփականության կառավարում	Իրականացվել է ֆինանսական և համապատասխանության հաշվեքննություն: Կիրառվել են գնում, դիտարկում, հարցում, արտաքին հաստատում, վերլուծական ընթացակարգ, վերակատարում, վերահաշվարկ հաշվեքննության ընթացակարգերը:	
Համակարգին միտված առաջարկություններ	Արդյունքին միտված առաջարկություններ	Խնդիրներին միտված առաջարկություններ
1	2	7
Հաշվեքննության կարծիք		

Ֆինանսական և համապատասխանության հաշվեքննությունների մասով տրվել է «ոչ լիարժեք եզրահանգում» կարծիք

Առավել ուշագրավ փաստեր

- Փրկարար ծառայությունն իր կարիքների համար գնված 11,745.2 հազ. դրամի 33,000 լիտր բենզինը հատկացրել է նախարարության համակարգի այլ ավտոմեքենաներին, իսկ գործուղումների համար հատկացված միջոցներից 14,503.3 հազ. դրամը վճարել է նախարարության այլ ստորաբաժանումների աշխատողներին: Հարկերը վճարելու համար հատկացված միջոցներով գնվել են 21,387.4 հազ. դրամի՝ գնումների պլանով չնախատեսված ապրանքներ:
- Պետական հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության տեսչությունը 2017 թվականին նախատեսել էր իրականացնել ստուգումներ տարբեր ոլորտների 496 կազմակերպությունում, սակայն ստուգումներն իրականացվել են միայն 58 գազացախայաններում: Բոլոր կազմակերպություններում տեսչությունը հայտնաբերել է հրդեհային անվտանգության կանոնների խախտումներ, սակայն ցուցաբերել է անհավասար մոտեցում և օրենքի պահանջին ոչ համապատասխան 39 դեպքում օրենքով սահմանված տուգանքները չի նշանակել: Պարզվել է նաև, որ արտադրական վտանգավոր օբյեկտների ռեեստրում գրանցված ավելի քան 18,000 արտադրական վտանգավոր օբյեկտներից շահագործվող շուրջ 6,000 օբյեկտներ 2017 թվականին չեն անցել տեխնիկական անվտանգության պարտադիր փորձաքննություն, իսկ տեսչությունը դրանց նկատմամբ չի նշանակել օրենքով նախատեսվող տուգանքներ՝ գումարային տեսքով 6.0 մլրդ դրամի: Բացի այդ, ռեեստրում չգրանցվելու համար տեսչությունը 237 հակակարկտային կայանների նկատմամբ չի նշանակել գումարային՝ 237.0 մլն դրամի տուգանք:
- 2010 թվականին Վերահսկիչ պալատի վերահսկողության արդյունքներով արձանագրվել էր, որ վնասաբեր կարկուտներից պաշտպանության համար օգտագործվող գազագեներատորային հակակարկտային կայանները արդյունավետ չեն, և առաջարկել էր ՀՀ կառավարությանը հակակարկտային պաշտպանության համար կիրառել ավելի արդյունավետ մեթոդ: Հաշվեքննության ավարտի դրությամբ՝ հակակարկտային պաշտպանությունն իրականացվում է նույն մեթոդով: Անցած տարիների ընթացքում այդ կայանների թիվն ավելացել է 13 անգամ և այժմ տեղակայված են 547 այդպիսի կայաններ, որից Հիդրոմետ ծառայությանը պատկանում են 1.4 մլրդ դրամ բյուջետային միջոցներով ձեռք բերված 192 հատ գազագեներատորային հակակարկտային կայաններ: Ընդ որում, գյուղատնտեսությունը միայն 2015-2018 թվականներին վնասաբեր կարկուտներից կրել է 60 մլրդ դրամից ավելի վնասներ, և փաստորեն տարիներ շարունակ հանրապետությունում հակակարկտային պաշտպանությունը եղել է անարդյունավետ:
- Հաշվեքննությամբ արձանագրվել է, որ «Տեխնիկական անվտանգության ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի աշխատողների պաշտոնային դրույքաչափերը 2-ից 4 անգամ գերազանցում են Նախարարության մնացած ՊՈԱԿ-ներում նույն պաշտոններում աշխատողների աշխատավարձի դրույքաչափերը: Անգամ այդ պայմաններում ՊՈԱԿ-ի աշխատողներին 2017 թվականի հունիսից սկսած ամեն ամիս առանց հիմնավորման վճարվել են հավելավճարներ՝ 19,287.7 հազ. դրամի չափով:

- Ընդհանուր առմամբ, Հաշվեքննիչ պալատի կարծիքով բյուջետային միջոցները տնտեսելու նպատակով անհրաժեշտ է վերանայել և օպտիմալացնել ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարության ՊՈԱԿ-ների հաստիքացուցակները և տարանջատել պետական գործառույթները ձեռնարկատիրական գործունեությունից:

ՀՀ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՉԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հաշվեքննության օբյեկտը		Ստուգման օբյեկտը
ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն		ՀՀ գյուղատնտեսության զարգացման հիմնադրամ
Հաշվեքննության կատարման ժամկետը		Հաշվեքննությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանը
06.07.18-15.04.19թթ.		01.01.16-30.09.18թթ.
Հաշվեքննության առարկան		Հաշվեքննության մեթոդաբանությունը
Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ, ՀՀ գյուղատնտեսության զարգացման հիմնադրամի կողմից իրականացվող համայնքների գյուղատնտեսական ռեսուրսների կառավարման և մրցունակության ծրագրով առանցքային ուղղվածություն ունեցող համայնքների արտավայրերի ջրարբիացում, ցանցերի կառուցում և դաշտային ճանապարհների անցանելիության ապահովում		Իրականացվել է համապատասխանության հաշվեքննություն: Կիրառվել են զննում, դիտարկում, հարցում, արտաքին հաստատում, վերլուծական ընթացակարգ, վերահաշվարկ հաշվեքննության ընթացակարգերը:
Համակարգին միտված առաջարկություններ	Արդյունքին միտված առաջարկություններ	Խնդիրներին միտված առաջարկություններ
0	3	11
Հաշվեքննության կարծիք		
Համապատասխանության հաշվեքննության մասով տրվել է ոչ լիարժեք եզրահանգում կարծիք		

Առավել ուշագրավ փաստեր

- 54 օբյեկտների նախահաշվային արժեքները ավելի են հաշվարկվել 286,077 հազ. դրամով, որոնցից 33 դեպքով պայմանագրային գները գերազանցել են ճշտված նախահաշվային արժեքները 196,053 հազ. դրամով:
- Կատարողական ակտերով ավելի է հաշվարկվել 27,456 հազ. դրամ:
- Մեկ օբյեկտի գծով, որի համար դեռևս կատարողական ակտ չէր կազմվել, պայմանագրային գինն ավելի է հաշվարկվել 8,918 հազ. դրամով:
- Նվազեցվող աշխատանքների պայմանագրային միավոր գները նախահաշվային արժեքներից ցածր գնահատելու, իսկ ավելացվող աշխատանքների միավորի գները նախահաշվային արժեքներից բարձր գնահատելու արդյունքում տեղի է ունեցել աշխատանքների թանկացում 25,550 հազ. դրամի չափով:
- Հիմքերի տեղադրման նախագծային խորության մեծությունը սխալ արձանագրելու արդյունքում առանց հիմնավորումների կատարվել են 3,468 հազ. դրամի լրացուցիչ աշխատանքներ: